

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Euroopa justiitsatlas tsiviilasjades>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine**Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine**

Riigi teave seoses määrusega (EL) nr 1259/2010

Üldine teave

Euroopa Liit on seadnud endale eesmärgi luua vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, võttes vastu meetmed, mis on seotud õiguslase koostööga tsiviilasjades, millel on piiriülene mõju. Samas nõuab kodanike liikuvuse suurendamine siseturul suuremat paindlikkust ja õiguskindlust.

Nõukogu 20. detsembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1259/2010 tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas (nn Rooma III määrus) tagatakse kodanikele õiguskindluse, etteaimatavuse ja paindlikkuse põhimõttest lähtudes asjakohased lahendused, kaitstakse lahutusmenetluses nõrgemat osapoolt ja hoitakse ära meelepärase kohtualluvuse valimine. Samuti aidatakse vältida keerukaid, pikalevenivaid ja emotsionaalselt koormavaid menetlusi.

Täpsemalt lubatakse määrusega (EL) nr 1259/2010 rahvusvahelistel paaridel eelnevalt kokku leppida, millist õigust nad soovivad oma lahutuse või lahuse suhtes kohaldada, eeldusel et kõnealune õigus on selle liikmesriigi õigus, millega neil on tihedam seos. Kui abielupaar ei jõua kohaldatava õiguse valikut kokkuleppele, saab kohtunik ühise korra alusel otsustada, millise riigi õigust oleks kõige asjakohasem kohaldada.

Kõnealust määrust ei kohaldata järgmiste küsimuste suhtes: füüsiliste isikute õigus- ja teovõime; abielu olemasolu, kehtivus ja tunnustamine; abielu kehtetuks tunnistamine; abikaasade nimi; abielu omandiõiguslikud tagajärjed; vanemlik vastutus; ülalpidamiskohustus ning usaldusomand ja pärimine.

Samuti ei mõjuta see Regulation (EC) No 2201/2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility kohaldamist.

Tegemist on vahendiga, mis võimaldab teha osalevatel liikmeriikidel tihedamat koostööd. Tänu tihedamale koostööle saab vähemalt üheksast liikmesriigist koosnev rühm rakendada meetmeid mõnes aluslepingutega hõlmatud valdkonnas, kus liidul ei ole ainupädevust. ELi toimimise lepingu artikli 331 kohaselt on nendel liikmesriikidel, kes veel ei osale, õigus tõhustatud koostööga ühineda.

Euroopa e-õiguskeskkonna portaalist leiate teavet määruse kohaldamise kohta.

Tõhustatud Koostöö

12. juulil 2010 võttis nõukogu vastu [otsuse 2010/405/EL](#) tõhustatud koostöö lubamise kohta abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Läti, Luksemburgi, Ungari, Malta, Austria, Portugali, Rumeenia ja Sloveenia vahel. Nimetatud 14 liikmesriiki võtsid selle tulemusel vastu [nõukogu määruse \(EL\) nr 1259/2010](#), mida kohaldatakse alates 21. juunist 2012.

21. novembril 2012 võttis komisjon vastu [otsuse 2012/714/EL](#), millega kinnitatakse Leedu osalemine tõhustatud koostöös abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas. Kõnealuse otsusega nähakse ette, et määrust (EL) nr 1259/2010 kohaldatakse Leedu suhtes alates 22. maist 2014.

27. jaanuaril 2014 võttis komisjon vastu [otsuse 2014/39/EL](#), millega kinnitatakse Kreeka osalemine tõhustatud koostöös abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas. Kõnealuse otsusega nähakse ette, et määrust (EL) nr 1259/2010 kohaldatakse Kreeka suhtes alates 29. juulist 2015.

10. augustil 2016 võttis komisjon vastu [otsuse \(EL\) nr 2016/1366](#), millega kinnitatakse Eesti osalemine tõhustatud koostöös abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas. Selle otsusega nähakse ette, et määrust (EL) nr 1259/2010 kohaldatakse Eesti suhtes alates 11. veebruarist 2018.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Seonduv link

Euroopa justiitsatlase ARHIVEERITUD veebisait (suleti 30. septembril 2017)

Viimati uuendatud: 09/07/2018

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehete autoriõiguste eeskirjade kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Belgia**Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega**

Belgia õigusaktides ei ole konkreetseid ametlikke nõudeid määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõigete 2–4 kohaste kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepete suhtes.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Seoses kohaldatava õiguse määramisega nähakse Belgia rahvusvahelise eraõiguse seadustiku (*Wetboek van internationaal privaatrecht / Code de droit international privé*) artikli 55 paragrahvis 2 ette, et valik tuleb teha esimesel kohtusse ilmumise päeval (16. juuli 2004. aasta rahvusvahelise eraõiguse seadustik, *Belgisch Staatsblad / Moniteur belge*, 27.7.2004; seadustik jõustus 1. oktoobril 2004).

Viimati uuendatud: 28/07/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Saksamaa**Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega**

Saksamaa õiguse kohaselt (tsiviilseadustiku rakenduseaduse (EGBGB) artikli 46d lõige 1) dokumenteeritakse määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõigetele 2–4 kohane õiguse valikut käsitlev kokkulepe notariaalaktiga. Tsiviilseadustiku (BGB) paragrahvi 127a kohaldatakse mutatis mutandis.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Saksamaa õiguse kohaselt (tsiviilseadustiku rakenduseaduse artikli 46d lõige 2) võivad abikaasad vastavalt määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 5 lõikele 3 valida kohaldatava õiguse kuni esimese astme kohtus toimuva istungi lõpuni.

Viimati uuendatud: 16/10/2015

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Eesti**Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega**

 Perekonnaseaduse § 641 lõigete 2 ja 3 kohaselt võivad abikaasad nõukogu määrusele (EL) nr 1259/2010 vastava abielu lahutamisele kohaldatava õiguse kokkuleppe sõlmida isiklikult notariaalselt tõestatud vormis või kohtumenetluses abielu lahutamise korral märgitakse kokkuleppe sõlmimine protokollis, mis asendab notariaalse tõestamise vormi.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

 Perekonnaseaduse § 641 lõike 4 kohaselt võivad abikaasad kokkuleppe sõlmida ja seda muuta igal ajal kuni abielu lahutamise avalduse vastuvõtmiseni notari poolt või kohtumenetluses kuni eelmenetluse lõppemiseni või kirjalikus menetluses taotluste esitamise tähtaja möödumiseni.

Viimati uuendatud: 25/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Kreeka

Pärast Kreeka Vabariigi vastavasiulist taotlust kinnitas Euroopa Komisjon 27. jaanuari 2014. aasta otsusega (L 23/41) Kreeka osalemist määrusega (EL) nr 1259/2010 ette nähtud tõhustatud koostöös abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas („Rooma III”).

Eespool nimetatud otsuse kohaselt jõustub määrus (EL) nr 1259/2010 Kreekas 29. juulil 2015.

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Kreeka õiguses puuduvad sätted, mis käsitlevad määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõigetes 2 kuni 4 ette nähtud abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatava õiguse kohta sõlmitud kokkuleppe vorminõudeid.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Kreeka õiguses puuduvad sätted, mis annavad võimaluse määrata kohaldatav õigus vastavalt määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 5 lõikele 3.

Viimati uuendatud: 11/03/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Hispaania

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Hispaania õiguses on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1259/2010 artikli 7 lõigetega 2 kuni 4 kehtestatud kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe kehtivusele täiendavad vorminõuded, täpsemalt: kohaldatav õigus tuleb valida ametliku dokumendiga (notari juuresolekul) või nn autentse dokumendiga (dokumendiga, mille puhul ei saa kuupäevas ja poolte allkirjades kahelda ka siis, kui tegemist ei ole notariaalse aktiga).

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Hispaania õiguse kohaselt ei või abikaasad määrata kohaldatavat õigust kohtumenetluse käigus.

Viimati uuendatud: 12/03/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Prantsusmaa

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Määrusega kehtestatakse kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe kehtivusele kolm vorminõuet: kokkuleppe sõlmitakse kirjalikus vormis, sellel märgitakse kokkuleppe sõlmimise kuupäev ja see peab olema poolte poolt allkirjastatud.

Lisaks on määruses liikmesriikidele ette nähtud võimalus kehtestada täiendavaid vorminõudeid ja täpsustatud, kuidas neid tuleb abikaasade olukorrast sõltuvalt kohaldada.

Prantsuse õiguses ei ole ühtegi sätet, mis reguleeriks abielulahutuse või lahuse suhtes kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe vorminõudeid.

Seega ei ole Prantsusmaa teinud artikli 17 lõike 1 punktis a ette nähtud deklaratsiooni.

Järelikult jääb abikaasadele õigus pöörduda soovi korral selgituste saamiseks õigusnõustaja poole.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Kokkuleppe, millega abikaasad määravad kindlaks abielulahutuse või lahuse suhtes kohaldatava õiguse, võib sõlmida igal ajal ja seda võib muuta igal ajal, kuid hiljemalt kohtu poole pöördumise ajaks.

Samas võivad abikaasad kohaldatava õiguse määramises kokku leppida ka kohtumenetluse käigus, kui see on kohtu asukohariigi õigusega ette nähtud (artikli 5 lõiked 2 ja 3).

Prantsuse õiguses ei ole sellist võimalust sõnaselgelt ette nähtud. See on põhjus, miks Prantsusmaa ei ole artikli 17 lõike 1 punktis b sätestatud deklaratsiooni esitanud.

Viimati uuendatud: 02/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Läti

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Läti õiguses ei ole sätestatud kohaldatava õiguse valikut käsitlevaid täiendavaid vorminõudeid peale määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõikes 1 esitatud nõuete.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Läti õiguses ei ole ette nähtud võimalust määrata kohaldatav õigus kohtu menetluse käigus.

Viimati uuendatud: 06/02/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Luksemburg

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Luksemburgi õiguses ei ole praegu täiendavaid vorminõudeid kehtestatud.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Luksemburgi õiguses ei ole ette nähtud võimalust määrata kohaldatav õigus kohtumenetluse käigus.

Viimati uuendatud: 23/04/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Ungari

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Peale määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõikes 1 sätestatud vorminõuete ei ole kohaldatava õiguse kokkulepete suhtes muid vorminõudeid.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Abikaasad peavad kohaldatava õiguse valima hiljemalt kohtumenetluse ettevalmistava etapi ajal kohtu määratud tähtaja jooksul.

Viimati uuendatud: 04/01/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Austria

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Austria õigusega ei nähta määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõigetele 2–4 kohase kohaldatava õiguse valiku kokkuleppe suhtes ette täiendavaid ametlikke nõudeid.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Austria õiguse kohaselt (rahvusvahelise eraõiguse seaduse (IPRG) paragrahvi 11 lõige 3) võivad abikaasad vastavalt määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 5 lõikele 3 valida kohaldatava õiguse ka kohtus menetluse käigus, kui õiguse valik on tehtud selgesõnaliselt ega pole ainuüksi käitumise järgi kaudselt tuletatav.

Viimati uuendatud: 07/08/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Portugal

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Teavet edastada ei ole.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Teavet edastada ei ole.

Viimati uuendatud: 22/01/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Abielulahutuse ja lahuse suhtes kohaldatav õigus - Rumeenia

Artikli 7 lõiked 2–4 – Ametlikud nõuded seoses kohaldatava õiguse valikut käsitlevate kokkulepetega

Lisaks määruse (EL) nr 1259/2010 artikli 7 lõikele 1 ei ole Rumeenia õiguses täiendavaid ametlikke nõudeid, mis käsitleksid kohaldatava õiguse valikut.

Artikli 5 lõige 3 – Võimalus määrata kohaldatav õigus menetluse käigus

Rumeenia õiguse alusel võivad abikaasad määrata abielulahutuse suhtes kohaldatava õiguse ka pärast kohtu poole pöördumist, kuid hiljemalt kuupäevaks, mil toimub esimene kohtuistung, millele abikaasad on ametlikult kutsutud.

Viimati uuendatud: 16/10/2015

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.